Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (pátého senátu)

14. listopadu 2019 *

„Řízení o předběžné otázce – Autorské právo a práva s ním související – Směrnice 2001/29/ES – Výlučná práva výkonných umělců – Článek 2 písm. b) – Právo na rozmnožování – Článek 3 odst. 2 písm. a) – Zpřístupnění veřejnosti – Svolení – Domněnka – Vnitrostátní režim, který veřejnoprávní instituci, která odpovídá za uchovávání a zhodnocování národního audiovizuálního dědictví, zbavuje povinnosti získat písemný souhlas výkonného umělce k využívání archivů obsahujících záznamy výkonů tohoto výkonného umělce“

Ve věci C-484/18,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Cour de cassation (Francie) ze dne 11. července 2018, došlým Soudnímu dvoru dne 20. července 2018, v řízení

Société de perception et de distribution des droits des artistes-interprètes de la musique et de la danse (Spedidam),

PG,

GF

proti

Institut national de l’ audiovisuel,

za účasti:

Syndicat indépendant des artistes-interprètes (SIA-UNSA),

Syndicat français des artistes-interprètes (CGT),

SOUDNÍ DVŮR (pátý senát),

ve složení E. Regan, předseda senátu, I. Jarukaitis, E. Juhász, M. Ilešič (zpravodaj) a C. Lycourgos, soudci,

generální advokát: G. Hogan,

vedoucí soudní kanceláře: V. Giacobbo-Peyronnel, radová,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 21. března 2019,

* Jednací jazyk: francouzština.

s ohledem na vyjádření předložená:

– za Société de perception a de distribution des droits des artistes-interprètes de la musique a de la danse (Spedidam), PG a GF C. Waquetem a H. Hazanem, avocats,

– za Institut national de l'audiovisuel, Syndicat indépendant des artistes-interprètes (SIA-UNSA) a Syndicat français des artistes-interprètes (CGT) C. Caronem, avocat,

– za francouzskou vládu D. Colasem, B. Foddou a D. Segoinem, jakož i A.-L. Desjonquères a A. Daniel, jako zmocněnci,

– za Evropskou komisi É. Gippini Fournierem a J. Samnadda, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 16. května 2019,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 2 písm. b), čl. 3 odst. 2 písm. a) a článku 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti (Úř. věst. 2001, L 167, s. 10; Zvl. vyd. 17/01, s. 230).

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Société de perception et de distribution des droits des artistes-interprètes de la musique et de la danse (Spedidam), jakož i PG a GF na straně jedné a Institut national de l' audiovisuel (dále jen „INA") na straně druhé ve věci údajného zásahu INA do práv výkonných umělců, jejichž nositeli jsou PG a GF.

Právní rámec

Unijní právo

3 Body 9, 10, 21, 24 a 31 odůvodnění směrnice 2001/29 uvádějí:

„(9) Jakákoliv harmonizace autorského práva a práv s ním souvisejících musí vycházet z vysoké úrovně ochrany, jelikož taková práva jsou pro duševní výtvory zásadní. Jejich ochrana napomáhá zajistit udržení a rozvoj tvořivosti v zájmu autorů, výkonných umělců, výrobců, spotřebitelů, kultury, průmyslu a široké veřejnosti. Duševní vlastnictví bylo proto uznáno za nedílnou součást vlastnictví.

(10) Mají-li autoři nebo výkonní umělci pokračovat ve své tvůrčí a umělecké činnosti, musí dostat za užití svého díla přiměřenou odměnu, stejně jako výrobci, mají-li tuto činnost financovat. Investice vyžadovaná[é] na produkci výrobků, jako jsou zvukové záznamy, filmy nebo multimediální výrobky, a služeb, jako jsou služby na požádání, jsou značné. Odpovídající právní ochrana [práv] duševního vlastnictví je nezbytná pro zajištění dostupnosti takové odměny a pro možnost uspokojivé návratnosti takové investice.

[…]

(21) Tato směrnice by měla vymezit působnost [rozsah] úkonů, na které se vztahuje právo na rozmnožování, a to s ohledem na různé příjemce [oprávněné osoby]. Toto vymezení by mělo být v souladu s acquis communautaire. Pro zajištění právní jistoty na vnitřním trhu je třeba širokého vymezení těchto úkonů.

[…]

(24) Je třeba, aby právo na zpřístupnění předmětů ochrany uvedených v čl. 3 odst. 2 veřejnosti bylo chápáno tak, že zahrnuje veškeré úkony zpřístupňování takových předmětů ochrany veřejnosti nepřítomné v místě, ze kterého úkon zpřístupňování vychází, a že nezahrnuje žádné jiné úkony.

[…]

(31) Mezi různými skupinami nositelů práv stejně jako mezi různými kategoriemi nositelů práv a uživatelů chráněných předmětů ochrany [uživatelů předmětů ochrany] musí být zajištěna přiměřená rovnováha práv a zájmů. […] Pro zajištění náležitého fungování vnitřního trhu je třeba takové výjimky a omezení vymezit více harmonickým způsobem. Míra harmonizace by měla vycházet z dopadu těchto výjimek a omezení na hladké [náležité] fungování vnitřního trhu.“

4 Článek 2 této směrnice, nadepsaný „Právo na rozmnožování“, zní takto:

„Členské státy stanoví výlučné právo udělit svolení nebo zakázat přímé nebo nepřímé, dočasné nebo trvalé rozmnožování jakýmikoliv prostředky a v jakékoliv formě, vcelku nebo po částech:

[…]

b) pro výkonné umělce v případě záznamů jejich výkonů;

[…]“

5 Článek 3 uvedené směrnice, nadepsaný „Právo na sdělování děl veřejnosti a právo na zpřístupnění jiných předmětů ochrany veřejnosti“, v odst. 2 písm. a) stanoví:

„Členské státy stanoví výlučné právo udělit svolení nebo zakázat zpřístupnění veřejnosti po drátě nebo bezdrátově takovým způsobem, že každý jednotlivec ze strany veřejnost má k těmto předmětům ochrany přístup z místa a v době, který si zvolí:

a) pro výkonné umělce v případě záznamů jejich výkonů;

[…]“

6 Článek 5 směrnice 2001/29 uvádí řadu výjimek a omezení výlučných práv stanovených v článcích 2 až 4 této směrnice, které členské státy mohou nebo mají povinnost stanovit ve svém vnitrostátním právu.

7 Článek 10 této směrnice, nadepsaný „Přechodná ustanovení“, stanoví:

„1. Ustanovení této směrnice se vztahují na všechna díla a jiné předměty ochrany uvedené v této směrnici, které jsou ke dni 22. prosince 2002 chráněny právními předpisy členských států v oblasti autorského práva a práv s ním souvisejících nebo splňují kritéria pro ochranu podle ustanovení této směrnice nebo podle ustanovení uvedených v čl. 1 odst. 2.

2. Používáním této směrnice nejsou dotčeny smlouvy uzavřené a práva nabytá před 22. prosincem 2002.“

Francouzské právo

8 Článek L. 212-3 první pododstavec code de la propriété intellectuelle (zákon o duševním vlastnictví) stanoví:

„Záznam výkonu, jeho rozmnožování a sdělování veřejnosti, jakož i jakékoli oddělené využívání zvuku a obrazu výkonu, pokud byl zaznamenán pro zvuk i obraz, jsou možné pouze s písemným svolením výkonného umělce.

Toto svolení a odměny příslušející na jeho základě jsou upraveny ustanoveními článků L. 762-1 a L. 762-2 code du travail (zákoník práce), s výhradou ustanovení článku L. 212-6 tohoto zákona.“

9 Článek L. 212-4 tohoto zákona stanoví:

„Podpis smlouvy uzavírané mezi výkonným umělcem a výrobcem za účelem výroby audiovizuálního díla představuje svolení se záznamem, rozmnožováním a sdělováním výkonu výkonného umělce veřejnosti.

Tato smlouva stanoví zvláštní odměnu za každý způsob využití díla.“

10 Článek 49 loi no 86-1067 du 30 septembre 1986 relative à la liberté de communication (zákon č. 86-1067 ze dne 30. září 1986 o svobodě komunikace) (Úř. věst. Francouzské republiky ze dne 1. října 1986, s. 11749), ve znění článku 44 zákona č. 2006-961 ze dne 1. srpna 2006 (Úř. věst. Francouzské republiky ze dne 3. srpna 2006, s. 11529) (dále jen „pozměněný článek 49“), stanoví:

„[INA], veřejná instituce státu, která má průmyslovou a obchodní povahu, je pověřena uchováváním a zhodnocováním národního audiovizuálního dědictví.

I. – Institut zajišťuje uchovávání audiovizuálních archivů státních vysílacích společností a podílí se na jejich užívání. Povaha, sazby, finanční podmínky dokumentárních služeb a provozní podmínky těchto archivů jsou stanoveny dohodou mezi institutem a každou z dotyčných společností. Tyto dohody jsou schváleny vyhláškou ministrů pro rozpočet a komunikaci.

II. – Institut využívá výňatky z audiovizuálních archivů státních vysílacích společností za podmínek stanovených ve specifikacích. Má tak užívací práva k těmto výňatkům po uplynutí doby jednoho roku od jejich prvního odvysílání.

Institut zůstane vlastníkem nosičů a technického materiálu a bude nositelem práv na využívání audiovizuálních archivů státních vysílacích společností a společnosti uvedené v článku 58, která na něj byla převedena před vyhlášením zákona č. 2000-719 ze dne 1. srpna 2000 [kterým se mění zákon č. 86-1067 ze dne 30. září 1986 o svobodě komunikace (Úř. věst. Francouzské republiky ze dne 2. srpna 2000, s. 11903]. Státní vysílací společnosti, jakož i společnost uvedená v článku 58 si však zachovávají, co se každé z těchto společností týče, právo na přednostní využívání těchto archivů.

Institut vykonává užívací práva uvedená v tomto odstavci v souladu s osobnostními a majetkovými právy nositelů autorských práv či práv souvisejících s autorským právem a jejich právních nástupců. Odchylně od článků L. 212-3 a L. 212-4 code de la propriété intellectuelle (zákon o duševním vlastnictví) se však podmínky využívání výkonů výkonných umělců uložených v archivech uvedených v tomto článku a odměna, která za takové využívání přísluší, řídí dohodami uzavřenými mezi samotnými výkonnými umělci nebo mezi zaměstnaneckými organizacemi zastupujícími výkonné umělce samotné a institutem. Tyto dohody musí upravovat zejména sazebník odměn a způsob výplaty těchto odměn.“

Spor v původním řízení a předběžná otázka

11 INA je veřejnoprávní institucí francouzského státu průmyslové a obchodní povahy, která je pověřena uchováváním a zhodnocováním národního audiovizuálního dědictví. V tomto ohledu zajišťuje zejména uchovávání audiovizuálních archivů audiovizuálních výrobců, kterými jsou státní vysílací společnost, a asistuje při jejich využívání.

12 PG a GF jsou právními nástupci ZV, hudebníka, který zemřel v průběhu roku 1985.

13 V průběhu roku 2009 PG a GF zjistili, že INA nabízí bez jejich svolení v rámci svého internetového obchodu videozáznamy a zvukové záznamy reprodukující vystoupení ZV uskutečněná v letech 1959 až 1978. Ze spisu, který má Soudní dvůr k dispozici, vyplývá, že tyto videozáznamy a zvukové záznamy byly vyrobeny a následně šířeny státními vysílacími společnostmi.

14 Dne 28. prosince 2009 PG a GF podali na základě článku L. 212-3 code de la propriété intellectuelle (zákon o duševním vlastnictví) vůči INA žalobu k soudu za účelem získání náhrady za údajný zásah do práv výkonných umělců, jejichž jsou nositeli.

15 Rozsudkem ze dne 24. ledna 2013 tribunal de grande instance de Paris (soud prvního stupně v Paříži, Francie) tomuto návrhu vyhověl. Tento soud měl zejména za to, že použití pozměněného článku 49 nezbavuje INA povinnosti získat předchozí svolení výkonného umělce k použití záznamu jeho výkonů. Cílem kolektivních dohod stanovených v posledně uvedeném ustanovení je tak pouze určit odměny náležející za nová použití za předpokladu, že k prvnímu použití dali dotčení výkonní umělci svolení. V projednávané věci přitom INA důkaz o takovém svolení nepředložil. Rozsudkem ze dne 11. června 2014 cour d'appel de Paris (odvolací soud v Paříži, Francie), k němuž podal návrh INA, v podstatné části potvrdil rozsudek vydaný v prvním stupni.

16 Cour de cassation (Kasační soud, Francie) rozsudkem ze dne 14. října 2015 částečně zrušil rozsudek cour d'appel de Paris (odvolací soud v Paříži). Tento soud uvedl, že tento cour d'appel (odvolací soud) měl nesprávně za to, že uplatnění dotčeného odchylného režimu je podmíněno prokázáním skutečnosti, že výkonný umělec dal svolení s prvním využitím svého výkonu, čímž do příslušného právního předpisu doplnil podmínku, kterou neobsahuje.

17 Cour d'appel de Versailles (odvolací soud ve Versailles, Francie) rozsudkem ze dne 10. března 2017 vydaném po vrácení věci v návaznosti na zrušení rozsudku žaloby PG a GF zamítl. Tento soud měl totiž v podstatě za to, že pozměněný článek 49 zavádí pouze ve prospěch INA vyvratitelnou domněnku předchozího souhlasu výkonného umělce, kterou je možné vyvrátit, a nezpochybňuje tak výlučné právo výkonného umělce. Dohody s odborovými organizacemi, které jsou zmíněny v uvedeném článku, jim neposkytují právo „dát svolení a zakázat" příslušející výkonnému umělci, ale jejich jediným předmětem je stanovit jeho odměnu.

18 PG a GF, jakož i Spedidam, která dobrovolně vstoupila do řízení jako vedlejší účastnice před cour d'appel de Versailles (odvolací soud ve Versailles), podali proti rozsudku tohoto soudu kasační opravný prostředek k předkládajícímu soudu. Předkládající soud uvádí, že má pochybnosti o slučitelnosti právního režimu stanoveného v pozměněném článku 49 s články 2, 3 a 5 směrnice 2001/29.

19 Za těchto podmínek se Cour de cassation (Kasační soud) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Mají být čl. 2 písm. b), čl. 3 odst. 2 písm. a) a článek 5 směrnice [2001/29/ES] vykládány v tom smyslu, že nebrání tomu, aby taková vnitrostátní právní úprava, jako je právní úprava vyplývající z [pozměněného] článku 49, zavedla ve prospěch [INA], který má, pokud jde o audiovizuální archiv, užívací práva státních vysílacích společností, odchylnou úpravu stanovící, že podmínky využívání

výkonů výkonných umělců a odměny, které za toto využívání náležejí, jsou upraveny dohodami uzavřenými mezi samotnými výkonnými umělci nebo zaměstnaneckými organizacemi zastupujícími výkonné umělce a tímto institutem s tím, že tyto dohody musí upravovat zejména sazebník odměn a způsoby jejich vyplácení?“

K časové působnosti směrnice 2001/29

20 Jak bylo připomenuto v bodě 13 tohoto rozsudku, dotčené nahrávky byly uskutečněny v letech 1959 až 1978.

21 Článek 10 odst. 1 směrnice 2001/29 stanoví, že se ustanovení směrnice 2001/29 vztahují na všechna díla a jiné předměty ochrany uvedené v této směrnici, které jsou ke dni 22. prosince 2002 chráněny právními předpisy členských států v oblasti autorského práva a práv s ním souvisejících nebo splňují kritéria pro ochranu podle ustanovení této směrnice nebo podle ustanovení uvedených v čl. 1 odst. 2 této směrnice. Článek 10 odst. 2 směrnice 2001/29 uvádí, že používáním směrnice 2001/29 „nejsou dotčeny smlouvy uzavřené a práva nabytá před 22. prosincem 2002“.

22 Zatímco INA a francouzská vláda na jednání uvedly, že směrnice 2001/29 není použitelná *ratione temporis* na spor v původním řízení, přičemž francouzská vláda upřesnila, že se jeví, že INA před 22. prosincem 2002 skutečně vlastnil práva k dotčeným nahrávkám, Spedidam uvedla, že INA žádné právo nabyté před tímto datem nemá.

23 Přísluší předkládajícímu soudu, aby určil, zda a v jakém rozsahu se účastníci původního řízení mohou dovolávat případných nabytých práv nebo smluv uzavřených před 22. prosincem 2002, které nemohou být nijak dotčeny ustanoveními směrnice 2001/29.

K předběžné otázce

24 Úvodem je třeba poznamenat, pokud jde o právní kontext, do něhož spadá projednávaná věc, že z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že podle článku L. 212-3 code de la propriété intellectuelle (zákon o duševním vlastnictví) záznam výkonu, jeho rozmnožování a sdělování veřejnosti jsou možné pouze s písemným svolením výkonného umělce. Článek L. 212-4 tohoto zákona stanoví, že podpis smlouvy uzavírané mezi výkonným umělcem a výrobcem za účelem výroby audiovizuálního díla představuje svolení se záznamem, rozmnožováním a sdělováním výkonu výkonného umělce veřejnosti.

25 Zákon č. 2006/961 ze dne 1. srpna 2006 změnil bod II článku 49 loi relative à la liberté de communication (zákon o svobodě komunikace), když zejména stanovil, že zaprvé „institut využívá výňatky z audiovizuálních archivů státních vysílacích společností za podmínek stanovených ve specifikacích“ a že „má tak prospěch z práv na využívání těchto výňatků (má užívací práva k těmto výňatkům) při uplynutí doby jednoho roku od jejich prvního odvysílání“, a zadruhé stanovil, že „odchylně od článků L. 212-3 a L. 212-4 code de la propriété intellectuelle (zákon o duševním vlastnictví) se […] podmínky využívání výkonů výkonných umělců uložených v archivech uvedených v tomto článku a odměna, která za takové využívání přísluší, řídí dohodami uzavřenými mezi samotnými výkonnými umělci nebo mezi zaměstnaneckými organizacemi zastupujícími výkonné umělce samotné a institutem“ a že „tyto dohody musí upravovat zejména sazebník odměn a způsob výplaty těchto odměn“.

26 Ze spisu, který má Soudní dvůr k dispozici, vyplývá, že PG, GF a Spedidam mají za to, že pozměněný článek 49 zavádí režim výjimky z výlučných práv výkonných umělců uvedených v čl. 2 písm. b) a čl. 3 odst. 2 písm. a) směrnice 2001/29, který není v souladu s článkem 5 této směrnice, jelikož umožňuje INA, aby na své internetové stránce nabízel placené stahování výkonů takových výkonných umělců, aniž by musel dokládat jejich svolení k takovému užívání.

27 INA má naopak za to, že tento článek nepředstavuje výjimku, ani omezení výlučných práv výkonných umělců, jelikož se omezuje na úpravu režimu dokazování těchto práv, když stanoví vyvratitelnou domněnku převodu užívacích práv výkonných umělců ve prospěch INA, přičemž na základě takové domněnky nemusí dokládat písemné svolení či pracovní smlouvu uvedené v článcích L. 212-3 a L. 212-4 code de la propriété intellectuelle (zákon o duševním vlastnictví). INA dodává, že na základě pozměněného článku 49 uzavřel kolektivní dohody se zaměstnaneckými organizacemi zastupujícími výkonné umělce, které určují podmínky pro využívání jejich výkonů, jakož i jejich odměňování.

28 S ohledem na tyto úvahy je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora v rámci postupu upraveného článkem 267 SFEU jsou funkce Soudního dvora a předkládajícího soudu jasně odlišné a výklad vnitrostátních předpisů náleží výlučně předkládajícímu soudu (rozsudek ze dne 15. ledna 2013, Križan a další, C-416/10, EU:C:2013:8, bod 58, jakož i citovaná judikatura).

29 Soudnímu dvoru tedy nepřísluší, aby se v rámci řízení o předběžné otázce vyjadřoval k výkladu vnitrostátních ustanovení. Soudnímu dvoru totiž přísluší, aby vzal v rámci rozdělení pravomocí mezi soudy Unie a vnitrostátními soudy v úvahu takový skutkový a legislativní kontext, do něhož jsou předběžné otázky zasazeny, jaký vyplývá z předkládacího rozhodnutí (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. října 2010, Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, bod 22 a citovaná judikatura).

30 Je třeba rovněž připomenout ustálenou judikaturu Soudního dvora, podle níž jsou vnitrostátní soudy při použití vnitrostátního práva povinny vykládat vnitrostátní právo v co možná největším rozsahu ve světle znění a účelu dotčené směrnice, aby dosáhly výsledku jí zamýšleného a tím dosáhly souladu s čl. 288 třetím pododstavcem SFEU. Tato povinnost konformního výkladu vnitrostátního práva je totiž inherentní systému Smlouvy o FEU v tom, že umožňuje, aby vnitrostátní soudy v rámci svých pravomocí zajistily plnou účinnost unijního práva, rozhodují-li o sporu, který jim byl předložen (rozsudek ze dne 24. ledna 2012, Dominguez, C-282/10, EU:C:2012:33, bod 24 a citovaná judikatura).

31 V předkládacím rozhodnutí předkládající soud upřesnil, že INA, který – jak bylo připomenuto v bodě 11 tohoto rozsudku – je pověřen uchováváním a zhodnocováním národního audiovizuálního dědictví, nemohl využívat část svých fondů, protože jeho dokumentace o výrobě dotčených audiovizuálních programů neobsahovala pracovní smlouvy uzavřené s dotčenými výkonnými umělci. Vzhledem k tomu, že INA neměl od výkonných umělců nebo jejich právních nástupců, jejichž identifikace a vyhledávání se mohly jevit jako obtížné, případně nemožné, písemné svolení uvedené v článku L. 212-3 code de la propriété intellectuelle (zákon o duševním vlastnictví) nebo pracovní smlouvu, kterou tito výkonní umělci nebo jejich právní nástupci uzavřeli s výrobci takových programů, INA nemohl uplatňovat domněnku svolení stanovenou v článku L. 212-4 code de la propriété intellectuelle (zákon o duševním vlastnictví).

32 Předkládající soud dodává, že zákon č. 2006/961 ze dne 1. srpna 2006 tak změnil bod II článku 49 loi relative à la liberté de communication (zákon o svobodě komunikace) ve smyslu uvedeném v bodě 24 tohoto rozsudku s cílem umožnit INA, aby plnil své poslání spočívající ve výkonu veřejné služby. Tento soud ostatně uvádí, že vnitrostátní právní úprava dotčená v původním řízení nespadá do působnosti žádné z výjimek a omezení, jež mohou členské státy stanovit na základě článku 5 směrnice 2001/29.

33 Kromě toho, jak bylo uvedeno v bodech 15 až 17 tohoto rozsudku, zatímco tribunal de grande instance de Paris (soud prvního stupně v Paříži) a cour d'appel de Paris (odvolací soud v Paříži) rozhodly, že pozměněný článek 49 nezbavuje INA povinnosti získat předchozí svolení výkonného umělce k použití záznamu jeho výkonů, Cour de cassation (kasační soud), u něhož byl podán kasační opravný prostředek, měl v podstatě za to, že použití „odchylného" režimu dotčeného v původním řízení není podmíněno předložením důkazu o svolení výkonného umělce s prvním užitím jeho výkonu. Cour d'appel de Versailles (odvolací soud ve Versailles), jehož rozsudek je předmětem kasačního opravného

prostředku u předkládajícího soudu, následně tento pozměněný článek 49 vyložil tak, že ve prospěch INA zakládá vyvratitelnou domněnku předchozího svolení výkonného umělce s obchodním využíváním záznamu jeho výkonů obsažených v jeho archivech.

34 Za těchto podmínek je třeba mít za to, že podstatou otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 2 písm. b) a čl. 3 odst. 2 písm. a) směrnice 2001/29 musí být vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátním právním předpisům, které v oblasti využívání audiovizuálních archivů orgánem určeným k tomuto účelu stanoví vyvratitelnou domněnku svolení výkonného umělce se záznamem a užíváním jeho výkonu, pokud se tento výkonný umělec podílí na nahrávání audiovizuálního díla pro účely jeho vysílání.

35 Podle čl. 2 písm. b) a čl. 3 odst. 2 písm. a) směrnice 2001/29 členské státy stanoví pro výkonné umělce v případě záznamů jejich výkonů výlučné právo udělit svolení nebo zakázat rozmnožování, jakož i zpřístupnění veřejnosti.

36 Úvodem je třeba konstatovat, že ochraně, kterou tato ustanovení poskytují výkonným umělcům, musí být přiznán široký rozsah (obdobně viz rozsudek ze dne 16. listopadu 2016, Soulier a Doke, C-301/15, EU:C:2016:878, bod 30, jakož i citovaná judikatura). Jak totiž uvádějí body 21 a 24 odůvodnění směrnice 2001/29, je pro zajištění právní jistoty na vnitřním trhu třeba širokého vymezení úkonů, na něž se vztahuje právo na rozmnožování. Dále je právo na zpřístupnění předmětů ochrany veřejnosti, stanovené v čl. 3 odst. 2 písm. a) této směrnice, třeba chápat tak, že zahrnuje veškeré úkony zpřístupňování takových předmětů ochrany veřejnosti nepřítomné v místě, ze kterého úkon zpřístupňování vychází.

37 Tato ochrana musí být tudíž chápána, podobně jako ochrana přiznaná autorským právem, zejména v tom smyslu, že není omezena na požívání práv zaručených čl. 2 písm. b) a čl. 3 odst. 2 písm. a) směrnice 2001/29, ale vztahuje se také na výkon uvedených práv (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. listopadu 2016, Soulier a Doke, C-301/15, EU:C:2016:878, bod 31).

38 Je nutno rovněž připomenout, že práva, která výkonným umělcům zaručují čl. 2 písm. b) a čl. 3 odst. 2 písm. a) směrnice 2001/29, mají preventivní povahu v tom smyslu, že každé rozmnožení či zpřístupnění záznamů jejich výkonů veřejnosti vyžaduje jejich předchozí svolení. Z toho plyne, že s výhradou výjimek a omezení, které jsou taxativně uvedeny v článku 5 této směrnice, musí být každé užití takových předmětů ochrany třetí osobou bez takového předchozího svolení považováno za zásah do práv majitele (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 16. listopadu 2016, Soulier a Doke, C-301/15, EU:C:2016:878, body 33 a 34, jakož i ze dne 7. srpna 2018, Renckhoff, C-161/17, EU:C:2018:634, bod 29 a citovaná judikatura).

39 Takový výklad je v souladu s cílem vysoké úrovně ochrany práv výkonných umělců, na který odkazuje bod 9 odůvodnění směrnice 2001/29, jakož i s nezbytností, která je v podstatě připomenuta v bodě 10 odůvodnění této směrnice, aby výkonní umělci za užití záznamů svých výkonů dostali přiměřenou odměnu, aby mohli pokračovat v tvůrčí a umělecké činnosti.

40 Jak však již Soudní dvůr uvedl v rozsudku ze dne 16. listopadu 2016, Soulier a Doke (C-301/15, EU:C:2016:878, bod 35) ohledně výlučných práv autora, čl. 2 písm. b) a čl. 3 odst. 2 písm. a) směrnice 2001/29 neupřesňují způsob, jakým musí být předchozí svolení výkonného umělce vyjádřeno, takže tato ustanovení nelze vykládat v tom smyslu, že ukládají, aby takové svolení bylo nutně vyjádřeno písemně nebo explicitně. Naopak je třeba mít za to, že uvedená ustanovení umožňují, aby bylo vyjádřeno rovněž implicitně, za předpokladu, jak Soudní dvůr připomněl v bodě 37 téhož rozsudku, že podmínky, za kterých lze připustit implicitní svolení, jsou vymezeny striktně, aby nebyla zbavena obsahu samotná zásada předchozího svolení.

41 Jak bylo v projednávané věci uvedeno v bodech 31 až 33 tohoto rozsudku, pozměněný článek 49 stanoví, pokud jde o výkonného umělce, který se podílí na výrobě audiovizuálního díla, ve prospěch INA vyvratitelnou domněnku spočívající v tom, že tento výkonný umělec udělil svolení se záznamem a užíváním svého výkonu, která umožňuje nahradit požadavek stanovený v článku L. 212-3 code de la propriété intellectuelle (zákon o duševním vlastnictví) mít od uvedeného výkonného umělce písemné svolení k takovým užíváním.

42 V tomto ohledu je třeba nejprve uvést, že výkonný umělec, který se sám podílí na výrobě audiovizuálního díla pro účely jeho vysílání státními vysílacími společnostmi, a který se tak nachází na místě nahrávání takového díla k těmto účelům, jednak ví o zamýšleném užití svého výkonu (obdobně viz rozsudek ze dne 16. listopadu 2016, Soulier a Doke, C-301/15, EU:C:2016:878, bod 43) a jednak svůj výkon realizuje pro účely takového užívání, takže je možné mít za to, neexistuje-li důkaz v opačném smyslu, že v důsledku této účasti dal svolení se záznamem uvedeného výkonu, jakož i s jeho užíváním.

43 Dále vzhledem k tomu, že se jeví, že právní úprava dotčená v původním řízení umožňuje výkonnému umělci nebo jeho právním nástupcům, aby prokázali, že nesouhlasili s pozdějšími užíváními svého výkonu, má domněnka uvedená v bodě 34 tohoto rozsudku vyvratitelnou povahu. Vzhledem k tomu, že se tato právní úprava omezuje na to, že se odchyluje od požadavku stanoveného v článku L. 212-3 code de la propriété intellectuelle (zákon o duševním vlastnictví), který však není stanoven v unijním právu, na písemné svolení výkonného umělce, se uvedená právní úprava týká pouze úpravy způsobů dokazování existence takového svolení.

44 Konečně taková domněnka umožňuje zachovat mezi různými skupinami nositelů práv přiměřenou rovnováhu práv a zájmů uvedenou v bodě 31 odůvodnění směrnice 2001/29. Konkrétně jak v podstatě uvádí bod 10 odůvodnění této směrnice, mají-li výkonní umělci pokračovat v tvůrčí a umělecké činnosti, musí dostat za užití záznamů svých výkonů přiměřenou odměnu, stejně jako výrobci, mají-li tuto činnost financovat. V projednávaném případě přitom vzhledem k tomu, že INA ve svých archivech neměl písemná svolení výkonných umělců nebo jejich právních nástupců či pracovní smlouvy, které s nimi uzavřeli výrobci dotčených audiovizuálních programů, tento institut nemohl využívat část svých fondů, přičemž se jevilo, že to poškozuje takové zájmy jiných nositelů práv, jako jsou zájmy režisérů dotčených audiovizuálních děl, jejich výrobců, a sice státních vysílacích společností, do jejichž práv vstoupil INA, či také jiných výkonných umělců, kteří mohli poskytnout výkony v rámci realizace týchž děl.

45 Takovou domněnkou každopádně nemůže být dotčeno právo výkonných umělců na získání přiměřené odměny za použití záznamů jejich výkonů.

46 S ohledem na všechny předcházející úvahy je třeba na položenou otázku odpovědět tak, že čl. 2 písm. b) a čl. 3 odst. 2 písm. a) směrnice 2001/29 musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání vnitrostátním právním předpisům, které v oblasti využívání audiovizuálních archivů orgánem určeným k tomuto účelu stanoví vyvratitelnou domněnku svolení výkonného umělce se záznamem a užíváním jeho výkonu, pokud se tento výkonný umělec podílí na nahrávání audiovizuálního díla pro účely jeho vysílání.

K nákladům řízení

47 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (pátý senát) rozhodl takto:

Článek 2 písm. b) a čl. 3 odst. 2 písm. a) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání vnitrostátním právním předpisům, které v oblasti využívání audiovizuálních archivů orgánem určeným k tomuto účelu stanoví vyvratitelnou domněnku svolení výkonného umělce se záznamem a užíváním jeho výkonu, pokud se tento výkonný umělec podílí na nahrávání audiovizuálního díla pro účely jeho vysílání.

Podpisy.